

Förvaltningsrätten i Stockholm
Avdelning 5

Mål nr. 26372-25

Rayad Elbagdadi m.fl./ Stockholms kommun genom dess kommunstyrelse

Stockholms kommun har förelagts att inkomma med yttrande över Rayad Elbagdadi m.fl.:s överklagande i rubricerat mål. Med anledning härav får Stockholms kommun genom dess kommunstyrelse, härefter staden, anföra följande.

Det överklagade beslutet

Kommunfullmäktige beslutade den 19 november 2025, § 5 punkten 2, bl.a. om ny taxa för torghandel i Stockholms stad, dnr KS 2025/1106, enligt följande (Budget 2026 bilaga 13:3).

Grunderna för beräkning av avgift för upplåtelse av torghandelsplats fastställs i enlighet med trafiknämndens förlag.

Avgift för torghandelsplatser från och med den 1 januari 2026 fastställs i enlighet med bilaga 7 till kommunfullmäktiges budget 2026.

Överklagandet

Rayad Elbagdadi med flera (härefter klagandena) har yrkat, som det får förstås, att beslutet ska upphävas. Till stöd för yrkandet har klagandena anfört att beslutet strider mot lag då den nya avgiften för Kärrtorpstorg inte är skälig.

Inställning

Staden bestrider klagandenas yrkande.

Bemötande

Vid laglighetsprövning enligt kommunallagen ska domstolen endast bedöma det överklagade beslutets laglighet. För laglighetsprövning gäller enligt 13 kap. 8 § kommunallagen att ett överklagat beslut ska upphävas, om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Beslutets innebörd

Grunderna för den taxa för torghandel som tidigare gällt togs fram av fastighetsnämnden 2013 och fastställdes av kommunfullmäktige i samband med stadens budget för 2014. Avgifterna har därefter årligen räknats upp med förändringen av konsumentprisindex och fastställts i kommunfullmäktiges budget.

Revideringen av taxan görs bland annat i syfte att avgiftssättningen bättre ska motsvara nyttjandet av platsen. Den nya avgiftsmodellen utgår från en zonindelning, A-D, där avgiften räknas fram utifrån olika kriterier i en ny beräkningsmatris som baseras på zon, trafik och närmiljö kopplat till läge och attraktivitet. Beräkningsmatrisen är konstruerad så att den enkelt ska gå att förändra i kommande revideringar för att över tid nå en bättre fördelning av respektive avgiftsgrundande kriterium; läge och attraktivitet.

Vad gäller beslutets innebörd hänvisas även till handlingarna i ärendet, trafiknämndens tjänsteutlåtande, dnr T 2022-00747, se bilaga 1.

Beslutet strider inte mot lag

Kommunens rätt att ta ut ersättning för användning av platser som kommunen har upplåtit till allmän försäljningsplats, ex. torghandel regleras i lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. (avgiftslagen).

I 1 § st. 2 avgiftslagen anges att ersättningen ska utgå med ett belopp som kan anses skäligt samt att vid skälighetsbedömningen ska beaktas sådant som ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av upplåtelsen och kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen. Av st. 3 i nämnda bestämmelse anges vidare att grunderna för beräkning av avgiften beslutas av kommunfullmäktige.

I förarbetena till avgiftslagen (prop. 1957:157 s. 54 f.) framhölls bl.a. följande angående kommunens rätt till avgiftsuttag.

”Vid avgifternas bestämmande måste hänsyn tagas till flera olika omständigheter. Upplåtelsena sker för olika ändamål och avgifterna måste uppenbarligen i första hand differentieras med hänsyn därtill; man måste ha olika normer när det gäller t.ex. annonspelare, korvstånd, kiosker, bensinstationer, restaurangverandor, osv. Vidare bör i vissa fall hänsyn kunna tagas till hur stort markutrymme som upplåtelsen avser. Så t.ex. synes avgiften för restaurangverandor, som tillfälligt uppföres å trottoarer, kunna beräknas efter visst pris per kvadratmeter. En faktor av största betydelse blir givetvis platsens belägenhet och trafikintensiteten å platsen. Detta gäller framför allt upplåtelse för försäljningsändamål. Därvidlag synes man kunna gå till väga sålunda, att man har särskilda normer för starkt trafikerade innerområden i en stad eller t.ex. för vissa angivna torg och gator med stark trafik. Å sådana platser blir det särskilt värdefullt att få driva en försäljningsrörelse och detta måste givetvis beaktas vid avgifternas bestämmande”.

Klagandena gör gällande att beslutet strider mot lag då den nya avgiften för Kärrtorpstorg blir orimligt hög och att det påverkar möjligheten att bedriva torghandel där. Klagandena jämför kvadratmeterpriset för torghandelsplatsen med hyreskostnaden per kvadratmeter för en bostadshyreslägenhet på S:t Eriksplan i Stockholm och anger att avgiften för torgplatsen år 2026 kommer att överstiga kostnaden för att hyra bostadslägenheten och att det är orimligt då det ingår fler faciliteter i bostadslägenheten än den aktuella torgplatsen.

I mål om laglighetsprövning ankommer det på klaganden att visa att kommunens beslut är olagligt. Att ersättningar för olika former av upplåtelse skiljer sig åt saknar betydelse när det gäller att bedöma

en avgifts skälighet. Det är vidare inte heller möjligt att jämföra hyreskostnaden för en bostadslägenhet med avgiften för en torgplats då ändamålen med upplåtelseformerna inte är desamma. Hur ersättningen fastställs för de två upplåtelseformerna skiljer sig vidare åt. Hyran för en bostadslägenhet bygger primärt på bruksvärdesprincipen medan avgiften för torgplats bestäms i enlighet med avgiftslagen. Vad klaganden anfört visar således inte att den beslutade avgiften är oskälig.

Eftersom klaganden inte har visat att det överklagade beslutet strider mot lag eller på något annat sätt ska anses olagligt i något av de hänseenden som avses i 13 kap. 8 § kommunallagen ska överklagandet avslås.

Bilaga:

1. Trafiknämndens tjänsteutlåtande, dnr T 2022-00747
-